

Det rådgivende organs bemærkninger til Retssikkerhedsenhedens undersøgelse: ”Kommunernes arbejde med begrundelser i sager om socialpædagogisk støtte”

Det rådgivende organ bemærker overordnet, at undersøgelsen giver et godt indblik i, hvordan kommunerne arbejder med begrundelser i afgørelser, hvordan borgere oplever at modtage en afgørelse, og hvilke udfordringer der er i den forbindelse.

Undersøgelsen belyser overordnet, hvordan kommunerne arbejder med begrundelser i afgørelser, og hvordan borgere oplever at modtage en afgørelse. Undersøgelsen fokuserer hovedsageligt på voksenhandicapområdet og tager udgangspunkt i servicelovens § 85 om socialpædagogisk støtte. Undersøgelsen tager afsæt i ti interviews med kvalitative perspektiver fra sagsbehandlere, faglige ledere og jurister i fem udvalgte kommuner og syv interviews med borgere og pårørende til borgere, som har fået afslag på at modtage socialpædagogisk støtte. Undersøgelsen tilvejebringer således kvalitative perspektiver på kommunernes arbejde med begrundelser i afgørelser, og hvordan borgere oplever at modtage en afgørelse med udgangspunkt i sager om socialpædagogisk støtte.

Det rådgivende organ påpeger i den forbindelse, at undersøgelsen ikke har inddraget perspektiver fra socialt udsatte borgere, men alene bygger på interviews af borgere med handicap og pårørende til sidstnævnte gruppe. Det rådgivende organ finder dette problematisk i forhold til at få tegnet det fulde billede af kommunernes arbejde med begrundelser i afgørelser om socialpædagogisk støtte.

Desuden bemærker det rådgivende organ, at der er tale om en kvalitativ undersøgelse, hvorfor hovedkonklusionerne i undersøgelsen ikke kan generaliseres, men giver eksempler på praksis fra de interviewede kommuner og borgere. Desuden ser det rådgivende organ et potentielt mørketal, som imidlertid ikke indgår i undersøgelsen, dels i forhold til mulige skjulte mundtlige afslag i tilfælde, hvor sager egentlig ikke påbegyndes behandlet, og dels, at der givetvis er mange borgere, både socialt udsatte og mennesker med handicap, som kunne få stor gavn af socialpædagogisk støtte, men ikke selv er opmærksomme på det og derfor ikke specifikt søger støtten. Overordnet bemærkes det således, at undersøgelsen snarere er et øjebliksbillede end et helhedsorienteret billede af kommunernes erfaringer og udfordringer og af, hvordan borgere oplever at modtage en afgørelse.

Det rådgivende organ finder, at undersøgelsen afdækker væsentlige opmærksomhedspunkter samt brugbare eksempler på, hvordan udvalgte kommuner arbejder med begrundelser i afgørelser.

Det rådgivende organ ønsker særligt at fremhæve følgende to elementer fra undersøgelsen:

1. Balance mellem juridisk og forståeligt sprog i begrundelsen for afgørelsen

Overordnet peger undersøgelsen på, at begrundelsen tillægges forskellig betydning hos henholdsvis kommuner og borgere, idet de repræsenterer forskellige ståsteder og interesser, som til tider kan være modsatrettede. I undersøgelsen italesætter kommunerne, at begrundelsen skal leve op til de formelle juridiske krav og er væsentlig for, at de over for Ankestyrelsen, kan dokumentere, at de har gjort deres arbejde korrekt. Samtidig fremhæver undersøgelsen, at begrundelserne er vigtige for borgerne, da de har

stor betydning for borgernes forståelse af, hvilken støtte de kan få. En væsentlig udfordring er således formidlingen af begrundelsen, der skal tilgodese borgeren som modtager, men samtidig skal indeholde relevant lovgivning. Det resulterer ofte i, at kommunerne, når de skal henvise til lovgivning, anvender fagtermer og lovstof, som, set fra et borgerperspektiv, ikke altid er intuitivt og forståeligt.

Det rådgivende organ anerkender, at der i udformningen af begrundelser er en udfordring i forhold til at finde den rette balance mellem at opfylde de formelle juridiske krav og skrive begrundelsen i et sprog, som borgeren forstår. Det rådgivende organ finder det derfor også positivt, at det fremgår af undersøgelsen, at kommunerne øver sig i at ramme et niveau, som tilgodeser både borgers behov for tydelighed og læsbarhed og også de formelle juridiske krav.

2. Dialog om afgørelsen

I forlængelse af ovenstående noterer det rådgivende organ sig, at det ikke alene handler om at *skrive* en god begrundelse i en skriftlig afgørelse, men at *give* en god begrundelse, som borgeren forstår. I undersøgelsen fremhæver kommunerne, at borgerne i målgruppen for socialpædagogisk støtte kan have udfordringer, som gør det svært for dem at læse en skriftlig begrundelse. Derfor oplever kommunerne, at en dialog omkring begrundelsen er central, fordi det giver rådgiverne mulighed for at understøtte, at den skriftlige begrundelse bliver forståelig for borgeren. Kommunerne fortæller, at det giver mening at være i dialog med borgeren om afgørelsens resultat enten lige før eller lige efter, at afgørelsen sendes. Kommunerne fortæller yderligere, at det særligt giver god mening i de sager, der har været komplicerede, og hvor borgeren får afslag, så rådgiverne kan lægge vægt på de øvrige støttemuligheder for borgeren. Undersøgelsen understreger dog også, at det ikke er fast praksis at gøre det, men at det er noget, kommunerne gør ind imellem. Hertil pointerer en kommune, at det ideelle altid er at være i dialog med en borger om afgørelsens resultat, men at det er urealistisk, da dialog kræver tid og ressourcer.

Det rådgivende organ hæfter sig ved vigtigheden af dialog i forbindelse med begrundelsen for et afslag. Det bemærkes fra organet, at de pårørende undersøgelsen har en oplevelse af selv at skulle have styr på lovgivningen, fordi de ellers ikke kan føle sig sikre på kommunens afgørelse og nævner et behov for en mundtlig forklaring af afgørelsen. Det rådgivende organ bemærker, at kommunerne i undersøgelsen har succes med at oversætte begrundelsen i en dialog. Det anerkendes samtidig, at sagsbehandlingen på voksenområdet både for socialt udsatte borgere og borgere med handicap er omfattende, og det kan være svært at finde tiden og ressourcerne til dialog med borgerne om begrundelsen for afgørelsen.

Det rådgivende organs afsluttende bemærkninger til undersøgelsen:

Det rådgivende organ er samlet set tilfreds med, at undersøgelsen retter opmærksomhed på, hvordan kommunerne arbejder med begrundelser i afgørelser, og hvordan borgere oplever at modtage en afgørelse og tegner et billede af kommunernes erfaringer og udfordringer, så der er grundlag for refleksion og fremadrettede løsninger. Dog noteres det, at det er problematisk, at der ikke er foretaget interviews med socialt udsatte borgere, men alene interviews med borgere med handicap, og at der er et potentielt mørketal,

som dog ikke er en del af undersøgelsen. Det rådgivende organ pointerer desuden, at det er vigtigt, at kommunerne har et vedvarende fokus på at styrke deres arbejde med begrundelser i afgørelser.